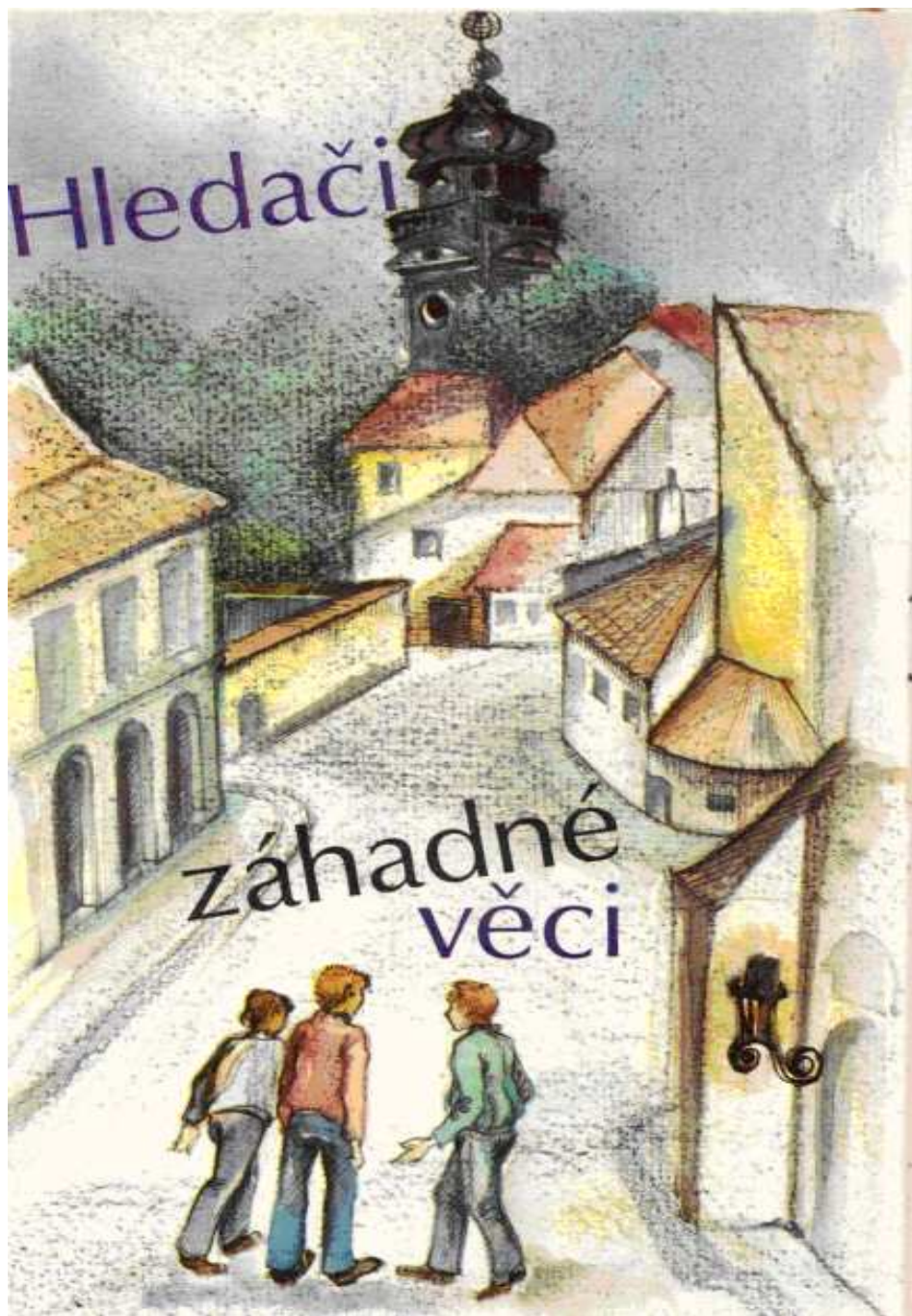

Hledači

záhadné
věci

Spisovatel JAROSLAV FOGLAR patřil po řadu let k spolupracovníkům a autorům časopisu ABC. V letošním roce se dožil osmdesáti let. Při této příležitosti zařazujeme jeho dosud nepublikovanou povídku.

Členové pionýrského oddílu Modrý šíp jen mávli rukou, když jim skupinová vedoucí oznámila, že Zlatka – jejich dosavadní vedoucí – odchází. Od začátku školního roku stejně v oddíle nic zajímavého nedělali. Zlatka každou chvíli neměla čas a ani pořádný program připravit neuměla. Tak co.

Nedlouho poté však skupinová vedoucí oddílu představila nového vedoucího: „Soudruh Mejstřík pracuje jako nástrojař v našem patronátním závodě v Karlíně. Věřím, že si s ním budete rozumět.“ Mejstřík se povzbudivě usmál na partu nedůvěřivých očí, které se na něho dívaly.

„Když budete chtít, chlapci a děvčata, ale to záleží jen a jen na vás, pořádně vás proženu. Třeba se vám to ale bude líbit, co říkáte?“ Jen někteří pokrčili rameny, jiní se potají ušklíbli. Sliby, chyby ... Mejstřík však připravil několik opravdu pěkných schůzek, plných zajímavých soutěží, her, napětí i společného smíchu. Docházka do oddílu se začala lepšit. Odvážnější už začali Mejstříkovi místo soudruhu vedoucí říkat Bedřichu. A když nic nenamítal, přidali se i ostatní. Zakrátko byl nejen jejich oddílovým vedoucím, ale i starším kamarádem.

Až na několik zatvrdelých lenochů byla teď účast na činnosti oddílu velmi dobrá. Někdy se dokonce scházeli i dvakrát týdně. A když se stalo, že pionýrská klubovna nebyla volná a počasí už také nelákalo ke schůzkám venku, Bedřich navrhl, aby se poohlédli po nějaké vlastní klubovně. Má prý už příslib z okresní rady PO, že se o příslušné povolení soudruzi postarají.

Začali tedy hledat – a našli! Dokonce blízko školy v zahradě, kde bývala jakási truhlářská dílna. Čekala je spousta práce, ale pustili se do ní s elánem, jaký snad u Modrého šípu ještě nikdy nikdo neviděl. Zatáhli do své práce i mnohé z rodičů, kteří jim

pomáhali získávat různý potřebný materiál na obíjení stěn nebo na nátěr podlahy i jiné věci.

„Teď už vím, co tím Běďa myslel,“ odfoukl si jednou Svatík a utřel si zvlhlé čelo, „když tenkrát řekl, že nás pěkně prožene – ale že se nám to bude líbit! Takže mně se to tedy líbí!“

I při tom pracovním shonu však Bedřich přicházel s nápady, které jim daly zapomenout na bolavé ruce i otláčená kolena. Někdy šlo jen o chvílečku na hříčku, povídání, přečtení povídky, malý závod, ale i to se jim líbilo, a tak se těšili, s čím přijde příště. A bylo tomu tak i dnes.

„Přestávka!“ zavolal najednou Bedřich a z tašky vytáhl dvě větší napěchované obálky. K údivu celého oddílu z nich vysypal na stůl malá složená psaníčka o rozměru pět krát pět centimetrů. Na jedné hromádce byla psaníčka zelená, na druhé oranžová, každé však pečlivě přelepeno lepicí páskou.

„Na co to bude?“ zvědál Jiřík a Běďa už vysvětloval: „Něco jsem někde objevil! Něco záhadného a trochu podivného! Je to na Starém Městě a já si myslím, že to viděl jen málokdo a skoro o tom nikdo neví. Záleží však jen na vás a na vašich schopnostech, abyste to také mohli vidět. Nebude ovšem zrovna lehké dostat se k tomu!“

Bedřich se odmlčel, zato klubovna zvučela jako včelí úl. „Ale kde to tedy je? A co to je? Řekni nám něco víc! Nenapínej nás, prosím tě.“

„Všechno nebo takřka všechno je právě tady!“ ukázal Běďa na psaníčka na stole. „Dozvíte se vše a taky i uvidíte to, co já – ale musíte se k tomu probojovat! Kvůli tomu proto sehrajeme v neděli velkou hru. A teď dávejte dobrý pozor, nic už opakovat nebudu!“ nabádal je s úsměvem. „V těch psaníčkách – je jich 144 zelených a právě tolik oranžových – jsou dvě stejné zprávy, každá o stejném počtu slov. V každém psaníčku je jedno slovo zprávy i s pořadovým číslem, jak za sebou patří. V neděli se rozdělíme na dvě stejně početné družiny, každá bude mít u sebe jeden druh psaníček. Žádná z obou družin neví, jaké slovo je v tom či onom psaníčku napsáno, protože psaníčka své barvy nesmí nikdo rozlepovat!“

„A jak se tedy dovíme, co v té zprávě je?“ vykřikl kdosi nedočkavě. Béd'a pozvedl ruku a tak zarazil další dotazy, které užůž hrozily vylétět. „Budete o psaníčka bojovat, to je přeci jasné, ne? A jak? Papírovými míčky, které si do neděle vyrobíte. Kdo bude zasažen míčkem hráče z druhé party, musí odevzdat jedno psaníčko. Vítěz ihned donese psaníčko do svého hlavního stanu – ten si každá družina někde určí. Tam vedoucí družiny psaníčko rozlepí a získané slůvko vepíše do listu, na který narýsujete potřebná očíslovaná políčka.

Pochopitelně, družina, která ve střeleckých soubojích získá dříve a více psaníček – tedy slov –, nebo si k získaným chybějící slova dokáže domyslet, má větší naději na vítězství. Doví se dřív, kam se má dostat a co tam uvidí, a bude tedy první!“

„Takže ta parta, co přijde po té vítězné, prohrává?“ zeptal se s beznadějí v hlase Julek. „To přece není spravedlivý, že jo?“

Béd'a však řekl: „Neprohrává, jen přijde jako druhá. Jedině kdyby se na to místo vůbec nedostala, protože by získala málo slov, pak by skutečně prohrála!“

„Tohle bude bašta hra!“ zatěšila se Ivana. „Už aby byla neděle!“

Než schůzka skončila, vydal Béd'a ještě rady k výrobě papírových míčků – každý jich má mít deset, určil sraz ve 14.30 na Kozím plácku a schválil, aby Lenka a Petr narýsovali potřebné archy na slova zprávy.

Pak přišla toužebně očekávaná neděle – a byl to den jako stvořený pro takovu vzrušující hru! V ulicích bylo mlhavo už od oběda a kolem Kozího plácku bylo šero ještě větší. V téhle části Starého Města bylo liduprázdno a nebyl tu ani žádný provoz. Béd'a opravdu nemohl vybrat pro hru lepší místo! Na Kozím plácku se sešlo na třicet chlapců a děvčat, protože o hru projevíli zájem i ti, kteří obvykle nechodili. Snad je tímhle dostaneme i k práci na klubovně, zadoufali někteří z nejvěrnějších členů Modrého šípu.

Rozdělení hráčů na družinu Zelených a Oranžových provedli ve velké rychlosti. Už jen hrát, hrát, ať už to běží! „Jak si ale máme pamatovat, kdo kam patří? Abysme nepálili po

vlastních,“ staral se při rozdělování Ota, ale i na to Bedřich pamatoval: „Tady máte každý špendlík s ústřížkem papíru své barvy. Upevněte si ho viditelně na rameno!“ A zatímco si připevňovali značky, upřesnil ještě pravidla hry: „Z hlavního stanu si každý hráč vezme jen tři psaníčka. Až je prohraje, půjde si pro další tři. Cestou však musí mít ruku na temeni hlavy, aby na něj soupeři zbytečně nepálili. Míčky si můžete vzájemně kořistit, když se protivník netrefí. Jinak patří zpátky úspěšnému střelci a zasažený mu ho nesmí brát!

Rovněž při předávání psaníčka nesmíte na úspěšného střelce pálit! Oba hráči se rozejdou každý na opačnou stranu a hledají si nového soupeře. Jasný? Na území hry se také pohybujete jen jednotlivě, žádné houfování, jinak bude zmatek a spory o tom, kdo koho zasáhl. Pokud se dva soupeři nemohou o zásahu dohodnout, rozejdou se bez vydání psaníčka. Hrajte zkrátka čestně, bez hádek, pionýrsky!“

Když pak z blízkého kostela zazněl úder věžních hodin, byla už obě stanoviště družin zvolena a hra začíná. Hráči se rozbíhají do všech ulic i uliček a zákoutí, číhají na sebe, stíhají se, pronikají do určených území – a první ukořistěná psaníčka putují do hlavních stanů. Mezitím Bedřich prochází po celém území, pozoruje hráče, rozhoduje v náhodných sporech a nabádá také k tichu a nenápadnosti.

Oranžoví, které vede Petr, mají vbrzku dvanáct slov, ale moc moudří z nich zatím nejsou, protože jsou čísla příliš rozházená: 7 – 29 – 46 – 84 – 98 – 112... Poněkud lepší je situace u Zelených, které vede Lenka. Mají štěstí na slova ležící poblíž sebe, a tak už něco vědí o nároží Katovské uličky a Rybího náměstíčka. Také mají jedničku! Je to slovo „Vydejte“. A každou chvilku sem přiletí další hráč a volá: „Mám čtrnáctku! – Nesu dvaatřicetku...“ a chrlí ze sebe i slovo z psaníčka, které už cestou nedočkavě rozlepil. Ale Lenka horlivce nabádá: „Nezdržujte se rozlepováním po cestě, to už udělám sama. Radši bojujte o další psaníčka, škoda každé vteřiny!“

Vedoucí obou družin si občas domýšlejí i nějaké slůvko, které ještě mezi ukořistěnými chybí, jen aby se řádky zprávy

rychleji zaplňovaly a text už začal dávat nějaký smysl. Ostatně, zajímal se i Běďa: „Jak vypadáte?“ zvídal už u Oranžových a Petr nadšeně hlásil: „Máme toho dost z prostředka zprávy – někde přes nějaké dvorečky, stříšky a kůlny máme spatřit nějakou věž a postavit se u ní tváří k její stěně. Ale zatím nevíme, jak tu věž nalézt, odkud ji objevit a co dělat potom ...“

V zšeřelých liduprázdných uličkách zatím boje pokračovaly. Hanka od Zelených z úkrytu za dveřmi zasáhla nic netušícího Michala Oranžových tak mistrně, až se lekl.

„Ty jedna zákeřnice!“ křikl na ni, ale Hanka se jen ušklíbla: „Žádná zákeřnice, nejvýš zádveřnice! Stála jsem přeci za dveřmi, a ne za keřem, Michálku! Dej sem psaníčko a neskuhrej!“ Dal tedy a odklusal.

Pak už se mezi družinou Zelených začalo povídat, že Lenka má zprávu natolik doplněnou a srozumitelnou, že by se podle ní mohlo jít za oním neznámým cílem. A tak Lenka chytře rozhodla: „Nepůjdeme všichni! Oranžoví by poznali, že jsme na stopě, a šli by za námi. Navrhuji, abyste šli vy tři, co jste tady, tedy Olda, Jarek a Ládík. Poslechněte si proto, co vám přečtu!“

I bez chybějících slov už byla zpráva natolik srozumitelná, že chlapci věděli, kam se rozběhnout: Vydejte ... jižním směrem ... Kozího plácku a dorazíte ... nároží Katovské ... Rybího náměstíčka ... Katovskou dále ... objevit dům s hlavami... na dveřích ... projděte chodbou ... jeho prvního patra. Tam ... otevřená pavlač ... do spleti dvorků ... zahrádek ... Za nimi... věž. Jděte ... ní (tady scházela celá skupina slov, ale snad to smysl neměnilo). U věže ... postavte ... abyste se dívali... vrátkům. Po pravé straně ... zchátralý dům ... na jeho dvorek ... velmi tiše ... a ne všichni... jsou nedůvěřiví obyvatelé ... vyhánějí. Prohlédněte dlažbu dvorku ... něco neobvyklého o ... jsem vyprávěl. Prohlédněte ... sdělte mně ... nejrychleji, co jste ... Čekám ... na Kozím ... Běďa.

Olda si chvatně zapsal postup cesty podle Ládíkova diktátu a pak už všichni tři co nejnenápadněji vyrazili do šera. Šli v odstup, protože jít pohromadě bylo proti pravidlům hry. Několikrát ještě museli podstoupit souboj, ale nesměli prozradit, že o další psaníčka nemají zájem.

Pak Olda našel v Katovské uličce dům s „hlavami na dveřích“. Byly to lví hlavy! Vklouzl dovnitř a čekal na Ládíka a Jarka, kteří po chvilce dorazili bez toho, že by je někdo sledoval. Naštěstí! V tichosti vyběhli do patra a tam na otevřenou pavlač. Ano, je to tady! Na obloze spatřili obrysy věže. „Jak se tam ale dostaneme? To jsou ta další chybějící slova,“ vzdychl Jarek.

„Hele, věž nemůže být daleko,“ mínil Ladík. „Když si zapamatujeme směr, musíme se tam uličkami dostat – jestli ovšem nestojí někde ve dvorech!“

Vydali se tedy na další cestu a vyšlo jim to. Věž stála na opuštěném prostranství, kde se nemuseli ani skrývat. Brzy pak našli i „zchátralý dům“ a vplížili se na jeho dvorek. Byla tu téměř tma, ale dlažba se jakžtakž dala ještě rozeznat. Pečlivě ji obhlíželi a tu v ní uviděli veliký plochý kámen ve tvaru srdce! A když po něm přejížděli rukou, spíš nahmatali, než viděli vyrytý letopočet. L.P. 1811 a další písmena.

„To je asi nějaký náhrobní kámen, že jo?“ zašeptal trochu ustrašeně Ladík. „Kdopak nebo co asi pod ním leží?“

„Do toho nám teďka nic není,“ máchl rukou Olda. „Kopat tu nebudeme a taky o tom ve zprávě nic nebylo! Stačí, že jsme tu Bédovu záhadnou věc objevili, ne? Takže hurá k Bédovi na Kozí plácek. Hele, já pádím napřed, ať nejsme nápadní,“ vysypal ze sebe Olda a hrnul se k východu. Když pak šťastně dorazil k oddílovému vedoucímu a ohlásil, co našli, napjatě čekal na odpověď.

„Gratuluju vám, Zelenáči! Jste první. Z Oranžových tu ještě nikdo nebyl. Ale hra musí pokračovat! To vyřídí Lence i ostatním. I druhá družina musí mít šanci na rozluštění zprávy.“

Nedlouho potom však i družina Oranžových zprávu rozluštila a kámen objevila. Teď se na dvorek v malých skupinkách podívali všichni členové oddílu. Béd'a dohodl ještě před hrou s obyvateli domu, že připravuje pro pionýry hru, a tak aby se nezlobili, až se na dvorku objeví.

„A jak ses ty, Béd'o, o tom kameni dověděl?“ vzpomněl si Jiřík, když už se vraceli domů.

„Četl jsem o něm nedávno v jedné knížce o Starém Městě. Kámen prý asi pochází z nějakého starého hřbitova, kterých v té čtvrti bývalo několik. Víc se o něm ale neví.“

„Hm, to je škoda,“ litoval Petr a Lenka najednou vykřikla: „Jů, já mám nápad! Co kdybysme tuhle hru připravili i pro jiné oddíly z naší skupiny?“

„To by šlo!“ souhlasil Běďa a Radek přidal ještě další nápad: „Takovýhle hry bysme si měli zase sami vymyslet! Třeba má ještě někdo nějakou takovou knížku o památkách doma!“

V tu chvíli je musel Běďa za celé odpoledne poprvé napomínat, aby nekřičeli, že jsou na ulici. A že si o tom popovídají na příští oddílové schůzce.

Kresba Z. Kocourková

ABC roč. 32 č. 6, 27.11.1987, str. 18-19